

„Reaguj, gdy jesteś świadkiem krzywdzenia dziecka!”

Przemoc, zgodnie z wynikami badań (2023) Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę, dotyka prawie osiemdziesiąt procent dzieci oraz młodzieży. Sześćdziesiąt sześć procent przypadków tego zjawiska dotyczy przemocy rówieśniczej, a trzydzieści dwa procent przemocy ze strony bliskich osób dorosłych. Przemoc w dzieciństwie stanowi jedną z głównych przyczyn trudności, a także zaburzeń psychicznych. Destrukcyjnie wpływa na rozwój społeczny, emocjonalny, fizyczny oraz poznawczy dziecka.

W dniu 15 lutego 2024 r. weszły w życie przepisy nowelizacji Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, czyli tzw. Ustawy Kamilka z Częstochowy, który zmarł na skutek przemocy, jakiej doświadczył ze strony swojego ojczyma. W tym tragicznym przypadku zawiedli przede wszystkim dorośli. Nie chodzi tutaj jedynie o jego kata, ale o rodzinę, sąsiadów, jak również środowisko szkolne. Mnóstwo sygnałów, świadczących o tym, że doznaje dotkliwej przemocy zostało zbagatelizowanych. **Ustawa Kamilka zawiera szereg rozwiązań, mających na celu lepszą ochronę dzieci przed przemocą oraz zapewnienie im kompleksowej pomocy w przypadku skrzywdzenia.**

Przemoc, z definicji jest działaniem jednej osoby wobec drugiej w taki sposób, by wyrządzić mu krzywdę. W relacji przemocowej mamy do czynienia z rolą sprawcy i ofiary, silniejszego i słabszego, krzywdzącego oraz krzywdzonego. Te role nigdy się nie odwracają.

Wyróżnia się 4 podstawowe formy krzywdzenia:

A. Przemoc fizyczna to między innymi: popychanie, szarpanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami.

B. Przemoc psychiczna to między innymi: poniżanie, upokarzanie, ośmieszanie, wyzywanie, wyśmiewanie, odtrącanie dziecka, wciąganie dziecka w konflikty dorosłych, wytykanie z powodu odmienności.

C. Wykorzystanie seksualne to naruszenie sfery intymnej dziecka.

D. Zaniedbywanie to: niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych dziecka lub nie respektowanie jego podstawowych praw (niedożywienie, ubiór nieadekwatny do pory roku, zaniedbanie higieniczne, nie dbanie o higienę snu i odpoczynku, nie posyłanie dziecka do szkoły/zerówki, nie zapewnianie dziecku opieki lekarskiej).

Trzeba pamiętać, że długotrwała przemoc, bez względu na jej formę, niesie wiele negatywnych konsekwencji na całe życie (nawet, gdy ustanie w jakimś momencie). Osoby,

doznające przemocy w dzieciństwie, mogą przejawiać tendencję do wchodzenia w przemocowe relacje partnerskie. Z drugiej strony, nie znając innych wzorców funkcjonowania rodziny, sami mogą używać przemocy w domu. Powiedzenie „przemoc rodzi przemoc” doskonale oddaje sposób jej powstawania w systemach rodzinnych. Są to długofalowe skutki przemocy. Jednakże w przypadku dzieci istnieje wiele innych, które jednocześnie są objawami i sygnałami tego, iż dziecko padło ofiarą przemocy. Do najbardziej ewidentnych zalicza się częste obrażenia ciała oraz urazy, jakim ulega dziecko.

Niejednokrotne złamania kończyn, siniaki, zadrapania, czy też pobyty w szpitalu, nie zawsze są następstwem nieostrożnej zabawy. Powinny one zwrócić uwagę dorosłych z otoczenia dziecka. Inne fizyczne objawy to: zmęczenie, problemy z koncentracją uwagi, a także problemy ze snem czy moczeniem. Naszą uwagę powinna zwrócić również nadmierna dojrzałość społeczna, która przejawia się np. pełnieniem opieki nad młodszym rodzeństwem. Być może takie dziecko doświadcza parentyfikacji i jest zaniedbywane.

Następnym skutkiem i objawem przemocy jest agresja. Dzieci krzywdzone bardzo często nie potrafią w inny sposób rozwiązywać konfliktów i radzić sobie z problemami, niż przy użyciu siły. Zdarza się, że znęcają się nad słabszymi osobami w szkole/przedszkolu, czy też nad swoim rodzeństwem.

CO MOŻEMY ZROBIĆ, ABY POMÓC DZIECIOM DOŚWIADCZAJĄCYM PRZEMOCY?

- **Naucz się zwracać uwagę na objawy przemocy wobec dzieci.**
- **Jeśli masz wątpliwości, porozmawiaj z kimś na temat sytuacji, która budzi Twoje podejrzenia.**
- **Powiadom o swoich podejrzeniach przedszkole lub szkołę, do której uczęszcza dziecko – powiedz pedagogowi o swoich podejrzeniach dotyczących sytuacji dziecka.**
- **Możesz powiadomić ośrodek pomocy społecznej.**
- **Możesz także wysłać do sądu rodzinnego – nawet anonimowo – pismo z opisem sytuacji. Ważne jest, aby podać w nim dane krzywdzonego dziecka i rodziny, tak aby sąd mógł podjąć interwencję.**
- **Możesz powiadomić policję lub prokuraturę.**
- **Poinformuj dzieci o 116 111 - telefonie zaufania dla dzieci i młodzieży.**
- **Skontaktuj się z konsultantami Telefonu dla Rodziców i Nauczycieli w sprawie Bezpieczeństwa Dzieci 800 100 100.**

źródło: Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę

Pamiętajmy, że naszym obowiązkiem jest reagowanie w sytuacji, kiedy wiemy, że komuś dzieje się krzywda, szczególnie, gdy w grę wchodzi los osoby bezbronnej, jaką jest dziecko. Odwracając wzrok na krzywdę dziecka, tym samym przyzwalamy na przemoc.